



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. VI. De Codicillis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

lute in causas profanas, vel in causas pias, sed sub conditione professionis fecutura; quia tales renunciaciones non sunt iuxta institutum Societatis.

VII. Notandum etiam, quod qui aliquid relinquit Societati, si dimittatur, non potest illud repetere, ut declaravit P. Claudius anno 1584., quia censetur talis donatio facta iuxta institutum, & sine spe recuperandi.

ARTIC. VI.

De Codicillis.

- I. Codicillus, quasi parvus Codex, est quoddam Testamentum imperfectum, supponens heredem; In eo quinque testes sufficiunt.
- II. In testamento carente debitis requisitis clausula Codicillaris fert, ut vim habeat Codicilli, si non desint requisita ad Codicillum.
- III. Vi clausula Codicillaris legata subsistunt, quamvis non subsistat heredis institutio: Sunt alii etiam ejusdem clausula effectus.
- IV. Potest Codicillus esse Nuncupationis coram quinque testibus. Legatum potest nuncupari a Testatore; Sed heredis institutio debet ore Testatoris proferri, saltem ad alterius interrogationem.

I. Quæritur primo: Quam vim habeat Codicillus?

Respondeo, Codicillum esse quasi parvum Codicem, seu scripturam, qua ultima aliqua voluntas absque directa heredis institutione continetur; Unde est quoddam Testamentum imperfectum; tum quia non requiritur solemnitas Testamenti; cum ad Codicillum satis sint quinque testes, licet non rogati, & fœminæ; tum etiam quia Codicillus supponit heredem vel in Testamento institutum, vel succedentem ab intestato, & solum deservit

Pars IV.

vel ad legata, & fideicommissa relinquenda, vel ad Testamentum declarandum, aut immutandum. Ex quo sequitur, quod possit Codicillus fieri etiam nullo facto Testamento, obligando verbi gratia ad aliqua legata heredem ab intestato venientem.

II. Quæritur secundo: An si Testator intendens facere Testamentum non adhibeat solemnitates requisitas ad Testamentum, sed requisitas solum ad Codicillum, talis scriptura cum non habeat vim Testamenti, habeat saltem vim Codicilli?

Respondeo distinguendo; si enim illi addatur clausula codicillaris, dicendo, verbi gratia, Si hæc mea dispositio non valeat ut Testamentum, valeat ut Codicillus, aut valeat quantum valere potest, certe vim Codicilli habet, cum habeat solemnitates ad illum requisitas: Quod si talis clausula non addatur, neque habebit vim Testamenti, neque vim Codicilli; nisi forte ex conjecturis præsumatur, quod disponens voluerit, scripturam illam valere, ut Codicillum, si non posset valere ut Testamentum: Sicut præsumeretur in casu, verbi gratia, quod quis aliquid relinqueret filio, aut alii valde dilecto; nam vehemens amor præsumptionem facit clausulæ codicillaris, ut notatur in leg. Testamento, ff. de Fideicommissis.

III. Effectus autem clausulæ codicillaris sunt, quod quamvis irrita sit institutio heredis in ea scriptura facta, subsistant tamen legata, & alia ibi posita; unde solvenda sunt ab heredem ab intestato. Secundo, si Testator carens heredibus necessariis (hoc est descendentibus, vel ascendentibus) instituat in tali Codicillo heredem extraneum, ita hereditas debet redire ad heredem ab intestato, ut isti teneantur hereditatem dare illi extraneo, retenta sibi tantum quarta Trebellianica, hoc est quarta parte hereditatis,

X. jux.

juxta legem Trebelliani; Quamvis id non militet, si hæres extraneus sit pia causa, ut diximus etiam de Lege Falcidia, quæ cessat, si legata sint ad pias causas: Quod si Testator habens hæredes necessarios instituat extraneum, hæredes necessarii, detracta portione legitima, debent reliquam hæreditatem huic extraneo restituere.

IV. Notandum demum, Codicillum (ut diximus de Testamento) posse fieri vel in scriptis, adhibitis quinque testibus, qui se subscribant, vel per nuncupationem declarando voluntatem suam coram quinque testibus; Qui pariter nuncupativus vocatur, quamvis deinde in Scripturam redigatur. Præterea hæredem debet Testator ore proferre, saltem ad interrogationem alterius; aliter invalida est institutio hæredis, si propter infirmitatem non potest Testator loqui, ex leg. *Subemus*, Cod. de Testamentis: Econtra satis est ad validitatem legati, quod nutu relinquitur, ex leg. *Nutu*, ff. de Legatis.

ARTICULUS VII.

De Substitutione hæredis, & Fideicommissis.

- I. Substitui quis potest in hæredem, vel directe per substitutionem sive Vulgarem, sive Pupillarem, sive Exemplarem; Vel indirecte per Fideicommissariam, vel per Mixtam, sive Reciprocam, sive Compendiosam.
- II. Pupillaris substitutio habetur, si fiat hæres pupillus sub ea conditione, quod si ante pubertatem decedat, alius sit hæres: Exemplaris est instar Pupillaris, si scilicet filio amentis, surdo, & muto, aut prodigo alius in hæredem substituatur.
- III. Fideicommissaria substitutio habetur, quando gravatur hæres, ut hæreditatem vel totaliter, vel partialiter alteri restituat; quod etiam fieri potest per Codicillum.

IV. Potest vi hujus indirecta substitutio nis fideicommissaria detrahi quæta Trebellianica, non tamen a legatis; nec si substitutio sit ad piam causam; Nec a legatis piis detrahitur Falcidia.

V. Quenam dicatur substitutio Mixta Reciproca; Quenam Compendiosa?

I. Multipliciter potest aliquis substitui in locum hæredis. Primo, directe per substitutionem vel Vulgarem, vel Pupillarem, vel Exemplarem. Secundo indirecte per substitutionem fideicommissariam. Demum per substitutionem mixtam, quæ sit vel Reciproca, vel Compendiosa, quas omnes sex substitutiones mox explicabimus.

II. Prima substitutio dicitur Vulgaris, quæ communiter, & vulgo accidit, instituendo, verbi gratia, hæredem Titium, & in locum Titii (si scilicet aut nolit, aut non possit esse hæres, eo quod, verbi gratia, ante Testatorem moriatur) substituendo Cajum.

Secunda Pupillaris; quando scilicet instituitur hæres aliquis pupillus, seu impubes sub ea conditione, ut si ante pubertatem decesserit, alius sit hæres: Cum enim pupillus non possit Testamentum facere, jura voluerunt, ut qui relinquit illum hæredem, faciat pro illo Testamentum in casu, quo ante pubertatem moreretur: Ad hoc tamen requiritur, ut talis pupillus sit in potestate Testatoris, & non recidat in alterius potestatem per mortem Testatoris. Unde fit, quod mater non possit facere substitutionem pupillarem relate ad filios, quia filii non sunt in potestate matris; Sicut nec pater relate ad filios illegitimos ob eandem causam, ut notat Less. dub. 7.; Nec avus relate ad nepotem, si pater vivat, quia nepos per mortem avi recidit in potestatem patris viventis.

Ter-